

Урок 4

Тема. Причини популярності образу Прометея. (УС) Образи Прометея в українській літературі.

Мета уроку (розвиток компетентностей). *Предметних і комунікативних:* знання змісту міфу про Прометея, *уміння* відповідати на питання до тексту, пояснювати причини популярності образу Прометея у світовій культурі, зокрема в українській літературі, висловлювати власне враження про прочитаний міф і міфологічного персонажа; складати і оформлювати власне висловлення щодо подій міфу і міфологічних образів. *Ключових:* розвиток уміння визначати головну і другорядну інформацію в тексті; формування умінь розкривати актуальність прочитаного твору для сучасності та власних життєвих потреб; уміння унаочнювати та візуалізувати зміст почутого/прочитаного міфу в різній формі, при потребі з цією метою використовувати сучасні цифрові технології; вміння логічно обґрунтовувати висловлену думку.

Обладнання: підручники, зошити, ПК, презентація.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Я честь віддам титану Прометею,
Що не творив своїх людей рабами.
Леся Українка

Зміст уроку

I. Актуалізація та корекція знань.

Хвилинка творчості. Учнівські сенкани «Прометей».

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми. Робота з епіграфом.

- Як ви розумієте вислів «Я честь віддам титану...»?
- Які заслуги титана підкреслює поетеса?

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу. *Розповідь учителя з елементами бесіди.*

Давні греки, навіть багатії, жили дуже просто і скромно, в основному за рахунок власного господарства. Снідали шматком хліба або коржем, змащеним оливковою олією, обідали і вечеряли овочами та козячим або овечим сиром. М'ясо було тільки по великих святах, частіше дозволяли собі річкову або морську рибу. Багаті працювали менше, бо мали рабів. Кам'янисті середземноморські землі, нестача родючих ґрунтів призвели до індивідуалізації способу життя, виникла приватна власність на землю. Утворилися дрібні міста-держави (поліси), яких нараховувалося до семи сотень.. Людина стала менш залежною від природи, суспільства і влади, що обумовило розуміння людини як значимої істоти, другої після богів. Люди вірили, що можуть спілкуватися з богами за допомогою дарунків і молитов. Так з'явився міф про Прометея, який звеличив людину, дав їй культуру і підніс її до вищого рівня розвитку.

- У деяких областях Греції Прометея шанували як бога. На його честь проводили свято Прометей, під час якого відбувався забіг із запаленими смолоскипами. Але храмів Прометею не зводили. Як ви гадаєте, чому? Аргументуйте відповідь, спираючись на текст міфу.

Цікавинка. Деякі дослідники старовини вважають, що грецький міф про Прометея має ще давніше індійське походження. Первісний спосіб здобування вогню тертям – крутіння за допомогою шнура в шматку дерева дерев'яної палички. Цей пристрій давні індуси мовою санскрит називали *прамантха*. Можливо, давні греки і справді в образі титана Прометея образно відтворили магічне для них дійство видобування вогню за допомогою прамантхи.

- Нагадайте мені, які образи називають вічними, ми це знаємо з першого уроку.

Прометей належить до кола традиційних (вічних) образів, до яких постійно звертається людство. Ще давньогрецький драматург Есхіл присвятив Прометееві ряд трагедій, з яких збереглася лише одна – «Прометей закутий». Прометей Есхіла втілює розум і силу духу, волелюбність і велич подвигу заради щастя людей. Образ титана Прометея знаходимо у творах митців просвітництва і романтизму Гете, Байрона, Шеллі, у ХХ ст. до цього образу звернувся Франц Кафка.

Прометей надихав славетних майстрів пензля Мікеланджело, Тиціана, Рібейру, композиторів Бетховена, Ліста та ін..

Хоча давні греки скульптур Прометея не встановлювали, в пізніші часи людство відзначило його подвиг. Нині пам'ятники Прометею можна знайти в Португалії, Румунії, США. В Україні пам'ятник Прометею знаходиться у м. Кам'яньське, також зображення Прометея прикрашає один з корпусів Київського політехнічного інституту. Ще одна скульптура знаходиться в місті Прип'ять у зоні відчуження, що зазнала інтенсивного забруднення радіацією внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

В українській літературі була своя традиція сприйняття і переосмислення античного образу. Створений Шевченком образ Прометея став символом народу, який бореться за волю і незалежність. У своїх творах його подвиг уславили Іван Франко, Леся Українка, Андрій Малишко, Максим Рильський.

Опрацювання статті підручника «Вогонь Прометея» та українська поезія».

Словникова робота. Міф про Прометея збагатив скарбничку крилатих висловів. Ім'я *Прометей* стало уособленням самовідданості, шляхетних почуттів і вчинків людини, незгасного прагнення високої мети. *Прометейів вогонь* - запал, бажання творити добро. *Іскра Прометея* - людський розум. *Муки Прометея* - важкі страждання.

IV. Формування знань, умінь, навичок і компетенцій.

Презентація заповнених удома таблиць «Образ Прометея у світовій культурі».

Пошукова робота. Знайдіть в інтернет-бібліотеках міф про Пандору, перечитайте і поясніть, як він пов'язаний із міфом про Прометея.

Творче завдання. Чи смакували ви колись цукерками «Прометей»? Створіть власну обгортку солодоців, логотип торгової марки або фірми «Прометей». Яку діяльність провадитиме ця фірма, яку продукцію представлятиме торгова марка?

V. Закріплення вивченого матеріалу, узагальнення та корекція знань.

Розгадування чайнворду «Прометей».

1. Гори, де був закутий Прометей.
2. Верховний бог греків.
3. Одна з виконавиць вироку богів.
4. Брат Прометея, титан, що тримає небесне склепіння на собі.
5. Похмурий підземний світ.
6. Найбільший дар титана людям.
7. Речовина, яку Прометей навчив людей видобувати, обробляти її і користуватись нею.

1					2			3
							4	
7								
		6					5	

VI. Підбиття підсумків, рефлексія.

Трихвилинне есе «Моє ставлення до Прометея». Або: «Хвалебне слово Прометеевому Вогню».

Візуальне представлення власної роботи на уроці смайликом.

			
Супер, усе вдалося!	Я добре постарався!	Треба дещо виправити	Наступного разу буде краще

Працюємо вдома. Завдання 3 (с. 22 підручника). Створіть медіапроект. Знайдіть в інтернеті репродукції картин, створених за мотивами міфу про титана, зображення скульптур Прометея. Укладіть онлайн-галерею знаменитих полотен і скульптур або невеличку книжку-розкладку для молодших школярів.